

เทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7
**Teacher Supervision Techniques for the Application of the Knowledge
Management of the Education Development in Small-Sized School in Primary
Educational Service Area Nakhon Ratchasima Office 7**

อุไค พลแก้ว¹

Udai Polkaew

¹กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7
Supervision, Monitoring, and Evaluation for Educational Pro Primary Educational Service Area Nakhon
Ratchasima
Office 7

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเทคนิคการนิเทศครูให้มีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้
ในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 2) ตรวจสอบ
ประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยนิเทศการพัฒนาระดับปฏิบัติการ
ประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน และด้านการจัดการประเมินผลของครู กลุ่มทดลองในการวิจัยประกอบด้วย ครูปฏิบัติ
หน้าที่การสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 3 โรงเรียน จำนวน 15 คน ที่มีระดับการปฏิบัติการประยุกต์ใช้
การจัดการความรู้ของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน 3 ระดับโดยโรงเรียนที่มีระดับการปฏิบัติการจัดการ
ความรู้ระดับมากใช้เทคนิคการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) โรงเรียนที่มีระดับการปฏิบัติการ
จัดการความรู้ระดับปานกลางใช้เทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน (Coaching and Mentoring Mixed
Method) และโรงเรียนที่มีระดับการปฏิบัติการจัดการความรู้ระดับน้อยใช้เทคนิคการนิเทศแบบ
ชี้แนะ (Coaching) ตามลำดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินเพื่อใช้ในการจำแนกระดับ
ปฏิบัติการจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก และคู่มือการนิเทศครูด้วยเทคนิคพิเศษ 3 แบบ

ได้แก่ เทคนิคการนิเทศแบบพี่เลี้ยง เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ และเทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน จากการวิจัย พบว่า 1) ครูมีความรู้ โดยครูผู้สอนมีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ย การประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูมากทุกระดับ และมีการพัฒนาโดยครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับ การนิเทศทั้ง 3 แบบ มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และมีผลการพัฒนาการประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้เพิ่มขึ้นทุกด้านทุกองค์ประกอบ 2) ครูมีความรู้และมีระดับปฏิบัติประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาผลการนิเทศทั้ง 3 เทคนิค ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กก่อนได้รับ การนิเทศอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าเฉลี่ย 3.15 หลังจากได้รับการนิเทศแล้วมีการประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้ระดับมากที่ค่าเฉลี่ย 4.13 แสดงว่าเทคนิคการนิเทศครูทั้ง 3 แบบมีประสิทธิภาพ ซึ่ง บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศตามข้อค้นพบของ ผลการวิจัย ผลการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย เห็นได้จากครูผู้สอนมีการพัฒนาการ ประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนส่งผลให้การประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้มีการพัฒนา เทคนิคการนิเทศได้รับการปรับใช้ในระดับที่เหมาะสม และครูมีความรู้ เพิ่มขึ้นทุกด้านหลังจากได้รับการนิเทศทั้ง 3 แบบ

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, เทคนิคการนิเทศ, โรงเรียนขนาดเล็ก,
การประยุกต์ใช้การจัดการความรู้, ประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศ

Abstract

The purpose of the research was to develop the techniques of teacher supervising to enhance teachers' knowledge and to apply their knowledge management to educational quality development in small-sized school in Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7. The sampling groups used in this research were 15 teachers teaching at 3 small-sized schools who were developed in different techniques based on the level of knowledge management application to educational quality development in each school. At the high level, the medium level, and the low level of knowledge management application to educational quality development in school used mentoring techniques, coaching techniques, and coaching and mentoring mixed method respectively. The research result revealed that 1) the teachers were more knowledge and more

capable after they were developed by using techniques, and 2) the teachers increasingly applied all the three techniques of knowledge management.

Keywords: knowledge management, supervising techniques, small-sized schools, knowledge management application, effectiveness of supervising technique

บทนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี มีจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 238 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำนวน 90 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.81 (Primary Educational Service Area Nakhon Ratchasima Office 7, 2015) การที่มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าวจากสภาพปัจจุบันและปัญหาทำให้โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาด้านการเชื่อมโยงและความสอดคล้องต่อการปรับตัว เพื่อรับสภาพการเปลี่ยนแปลงกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการจัดการความรู้ที่ดีนำมาซึ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรโดยรวมและการเรียนรู้ที่ดี (Wasi, 2007 : 29-54) การที่จะบรรลุผลดังกล่าวได้ย่อมเกิดจากครูได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ การพัฒนาครูเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Intaramanee, 2009: 4) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพครูจึงถือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ และใช้การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือในการนิเทศ กำกับ ติดตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูบรรลุผลอันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Kullawanit, 2002 : 2)

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นและสำคัญเพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก้ปัญหาพัฒนาและปรับปรุง การจัดการศึกษาของสถานศึกษาและพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดด้วยวิธีต่างๆที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Champrasert, 1999: 1 อ้างถึงใน Kullawanit, 2002: 1) เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็น

การทำงานร่วมกับครู บุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Kullawanit, 2002: 1-4) ที่สำคัญการนิเทศยังเป็นการช่วยกระตุ้นและแนะนำเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามมีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี สร้างขวัญกำลังใจ โดยให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เป็นการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน (Puahengsap, 2003: 24) การนิเทศที่เป็นขั้นตอนจะช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา ได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างทั่วถึงเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ อันนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นระบบลดและแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกิจกรรมและขั้นตอนสำคัญอีกกระบวนการหนึ่งในอันที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการประกันคุณภาพในชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ปรับปรุงงานของตนเองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้ครูมีความเชื่อมั่นต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ประเมินผลการทำงานของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน การนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ทำทลายความสามารถของครูให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน จึงต้องมีการพัฒนาเทคนิคการนิเทศให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลให้กับ โรงเรียนขนาดเล็ก (Srisai, 2006: 1-9) ด้านปัจจัยการจัดการความรู้ นั้น เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนให้องค์กรประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบันและอนาคต จึงทำให้องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ให้ความสนใจกับการจัดการความรู้ (Makhoom, 2006: 119) อีกทั้งทำให้การตัดสินใจของผู้บริหารดีขึ้น ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มขึ้นเกิดนวัตกรรมใหม่ (Housel & Bell, 2001: 64-65) ซึ่งการจัดการความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อนำความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายในองค์กรมาใช้ประโยชน์ และส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากรในองค์กร (Phonphai, 2544: 1)

ในกระบวนการปรับปรุงความสามารถในการสอนของครู คุณภาพการเรียนการสอนไม่ได้ขึ้นอยู่กับครูเพียงฝ่ายเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับการนิเทศอีกด้วย ผู้นิเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะมีหน้าที่รับผิดชอบช่วยเหลือครูในการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนการสอน แต่ผู้นิเทศมักขาดทักษะที่จำเป็นในการช่วยเหลือครู (Sriwaro, 2548: 4) อีกทั้งจากความยั่งยืนต่อเนื่องของระบบการนิเทศแบบทีมนิเทศ เนื่องด้วยภาระงานทั้งงานในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายของศึกษานิเทศก์ แต่ละคนมีปริมาณงานแตกต่างกัน จึงไม่เอื้อต่อการนิเทศแบบทีม นิเทศด้วยบริบทและข้อจำกัดของ

ศึกษานิเทศก์แต่ละคนดังกล่าว อีกทั้งผู้นิเทศมีหน้าที่รับผิดชอบหลายหน้าที่ ทำให้ไม่มีเวลาในการนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้นิเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศด้านวิชาการ ไม่เพียงพอและงบประมาณไม่สอดคล้องกับภาระงานที่ดำเนินการ (Piyarom, 2548: Abstract) ด้วยข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง ระยะเวลา จำนวน โรงเรียน จำนวนครูและศึกษานิเทศก์ไม่สมดุลกัน ตลอดจนศึกษานิเทศก์ต้องรับภาระอื่นๆที่ไม่ใช่แก่นสาระสำคัญของงานนิเทศ (Somnuek, 2541: 2) จึงทำให้การนิเทศการศึกษาที่ผ่านมาไม่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการความรู้มีผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ส่งผลให้ทุกองค์กรจำเป็นต้องมีการจัดการความรู้มากขึ้น โดยปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่พบได้แก่ 1) องค์กรขาดการเรียนรู้ เช่น องค์กรแบบข้าราชการเปลี่ยนแปลงได้ยาก 2) ลักษณะโครงสร้างขององค์กร ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เน้นความชำนาญเฉพาะบุคคล มีระดับชั้นในการบังคับบัญชามาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสารมีการรวบรวมอำนาจ ขาดการแบ่งปันความรู้ส่งผลให้ไม่สามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ในองค์กรได้อย่างทั่วถึงและเหมาะสม 3) บุคลากรในองค์กรขาดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ (Limpidity to Learn) ภายใต้วินัยและค่านิยมที่เกรงกลัวต่อความไม่มั่นคง ความขัดแย้งทำให้คนหลีกเลี่ยงและปกป้องตนเอง ไม่ยอมเสี่ยงที่จะคิดทำสิ่งใหม่ๆหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ 4) บุคลากรในองค์กรขาดความสามารถในการเรียนรู้ (Inability to Learn) 5) ระบบการเรียนรู้ในองค์กรไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) เน้นเฉพาะการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เฉพาะงานทำให้มีการเรียนรู้แบบแยกเป็นส่วนๆ 6) ระบบการฝึกอบรมหรือการให้การศึกษาเป็นระบบการสอน หรือตัวผู้สอนมากกว่าตัวผู้เรียน 7) บุคลากรในองค์กรขาดความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือถ่ายทอดความรู้ลงสู่การปฏิบัติ 8) องค์กรขาดระบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กร ส่วนปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กนั้น จะพบว่าเป็นหน่วยงานที่ทำทนายผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาไทยทุกยุคทุกสมัยและนับว่าจะทวีจำนวนมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้พยายามแก้ไขปัญหารโรงเรียนขนาดเล็กมาอย่างต่อเนื่อง ด้วยความตระหนักว่าการที่มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก ย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา จากการประเมินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมาชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรไม่สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันวิทยาการสมัยใหม่ ทั้งฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอ่อนแอ ไม่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการศึกษายังคือประสิทธิภาพจึงส่งผล

ให้ความสามารถในการแข่งขันของคนไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง (Sinsungsood, 2006: 6) ซึ่งส่งผลให้ประสบปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สภาพความพร้อมแต่ละแห่งต่างกันทั้งจำนวนบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนถึงสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู (Charoensantha, 2008: 5-6)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว สรุปได้ว่าการพัฒนาคุณภาพครูของโรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังของสังคมได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการนิเทศการศึกษา เทคนิคการนิเทศจึงมีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นและสำคัญในการพัฒนาครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ จากข้อมูลผลการวิจัยและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าเทคนิคการนิเทศการศึกษามีความสำคัญต่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ก็ยังไม่มีเทคนิควิธีการที่เด่นชัดต่อการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพครูตามที่คาดหวังจากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพัฒนาเทคนิคการนิเทศการศึกษา ที่เป็นบทบาทและหน้าที่หลักของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาครูผู้ปฏิบัติการสอนให้มีคุณภาพและส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเทคนิคการนิเทศครูการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเทคนิคการนิเทศเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทำการศึกษาภายใต้ขอบเขตต่อไปนี้ คือ

1. ขอบเขตในด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยทำการศึกษาด้านเทคนิคการนิเทศเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้เทคนิคการนิเทศ 3 แบบคือ เทคนิคการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) และการนิเทศแบบผสมผสานแบบพี่เลี้ยงและแบบชี้แนะ (Coaching and Mentoring Mixed Method)

2. การจัดการความรู้ในการพัฒนาการศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 2.1 องค์ประกอบหลักการแสวงหาความรู้
- 2.2 องค์ประกอบหลักการสร้างความรู้
- 2.3 องค์ประกอบหลักการแลกเปลี่ยนความรู้
- 2.4 องค์ประกอบหลักการนำความรู้ไปใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเทคนิคการนิเทศครูให้มีความรู้ และประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 และเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร

ศึกษาเอกสาร งานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์เทคนิครูปแบบการนิเทศครูในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการร่างเทคนิคการนิเทศทั้ง 3 แบบ ได้แก่ เทคนิคการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) และเทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน (Coaching and Mentoring Mixed Method)

2.2 นำร่างเทคนิคการนิเทศดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อดูความเหมาะสมและความสอดคล้องของเทคนิคการนิเทศทั้ง 3 แบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน

2.3 ทำการปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน และสรุปได้เทคนิคการนิเทศ ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว มีความเหมาะสมและสอดคล้องทั้ง 3 แบบ และนำไปตรวจสอบประสิทธิภาพ ของเทคนิคทั้ง 3 แบบ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองของการวิจัยต่อไป

2.4 ตรวจสอบประสิทธิภาพเทคนิคการนิเทศทั้ง 3 แบบ ด้วยการกำหนดโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้เกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ว่า โรงเรียนที่มีจำนวน นักเรียนต่ำกว่า 120 คน ถือเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก (Office of Basic Education Commission, 2003 : 5-7) และจำแนกโรงเรียนตามการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยการเลือกอำเภอ โดยกำหนดพื้นที่การวิจัยให้ครอบคลุมอำเภอในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ซึ่งพื้นที่เป็น หน่วยของการสุ่มในเขตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ได้เขตอำเภอ ชุมพวง ประกอบด้วย 46 โรงเรียน และโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก 15 โรงเรียน แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการจำแนกโรงเรียนตาม การประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ โดยจำแนกตามค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนระดับปฏิบัติการจัดการ ความรู้จากน้อยไปหามาก โดยใช้จุดตัดของการแบ่งกลุ่มการกระจายส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) ตามวิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (Srisa-ad, 2005: 47) โดยแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ตามการใช้เทคนิคการนิเทศ 3 เทคนิค ดังนี้ 1) โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้ระดับมาก ได้แก่โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ลำดับที่ 12-15 จำนวน 4 โรงเรียน และดำเนินการจับสลากเพื่อเป็น โรงเรียนกลุ่มทดลอง 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนลำดับที่ 14 คือ โรงเรียนบ้านหนองโน มีครู 5 คน 2) กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการ ความรู้ระดับปานกลาง ได้แก่กลุ่มที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ลำดับที่ 4-11 จำนวน 8 โรงเรียน ดำเนินการ จับสลากเพื่อเป็น โรงเรียนกลุ่มทดลอง 1 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนลำดับที่ 5 คือ โรงเรียนบ้านทับควาย มี ครู 3 คน 3) กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับน้อย ได้แก่กลุ่ม ที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ลำดับที่ 1-3 จำนวน 3 โรงเรียน ดำเนินการจับสลากเพื่อเป็น โรงเรียนกลุ่ม ทดลอง 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนลำดับที่ 2 คือ โรงเรียนบ้านมาบป่าแดง มีครู 7 คน

2.5 ทดลองใช้เทคนิคการนิเทศทั้ง 3 แบบกับ โรงเรียนที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการ ความรู้ในระดับมาก ปานกลาง และระดับน้อย โดยผู้วิจัยประสานงานกับผู้อำนวยการ โรงเรียนและ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองในการพัฒนาระดับปฏิบัติการจัดการ

ความรู้ของครู ตามระดับปฏิบัติมาก น้อย ปานกลางด้วยเทคนิคการนิเทศแบบที่เลี้ยง แบบชี้แนะ และแบบผสมผสานตามลำดับ เพื่อดำเนินการทดลองตามกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศด้วยเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบยืนยันว่าเป็นไปได้ ใช้งานได้ ได้รับการพัฒนาและมีประสิทธิภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ซึ่งการตรวจสอบและผลการตรวจสอบประสิทธิภาพเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก ดำเนินการโดยสร้างแบบประเมินที่เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการจำแนกระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็กแล้วตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือดังนี้

2.5.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการจัดการความรู้ จำนวน 2 ท่าน ด้านการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 ท่าน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน รวมผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องของเครื่องมือ และยืนยันความมีประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อหาความเหมาะสมของเครื่องมือ ในการจำแนกระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก

2.5.2 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินเพื่อใช้ในการจำแนกระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็กที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 10 โรงเรียน ครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 40 คน ในเขตอำเภอพิมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทั้ง 10 โรงเรียน

2.5.3 นำแบบประเมินเพื่อใช้ในการจำแนกระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-co-efficient) ของครอนบาค (Cronbach) และนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นขององค์ประกอบหลักทั้ง 4 โดยองค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านการแสวงหาความรู้ ค่าความเชื่อมั่น 0.954 องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านการสร้างความรู้ ค่าความเชื่อมั่น 0.978 องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ค่าความเชื่อมั่น 0.936 และองค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการนำความรู้ไปใช้ ค่าความเชื่อมั่น 0.955 รวมทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก ค่าความเชื่อมั่น 0.957 แสดงว่า แบบประเมินเพื่อใช้ในการจำแนกระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูโรงเรียนขนาดเล็ก การนิเทศการจัดการความรู้มีค่าความเชื่อมั่นสูง

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นคู่มือการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้ การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ซึ่งลักษณะคู่มือเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 คู่มือการนิเทศครูแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) ใช้ในเทศครูโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับมาก รูปแบบที่ 2 คู่มือการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) ใช้ในเทศครูโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในระดับน้อย รูปแบบที่ 3 คู่มือนิเทศแบบผสมผสาน (Coaching and Mentoring Mixed Method) ใช้ในเทศครูโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับปานกลาง ที่ตรงตามความสอดคล้องความเหมาะสมของการวิจัย ศึกษาและร่างเทคนิคการนิเทศทั้ง 3 เทคนิคแล้ว ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยนำร่างเทคนิคการนิเทศเข้าทำการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) นั้นเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก มาร่วมสนทนา เพื่อที่จะนำมาซึ่งข้อคิดเห็นความชัดเจนประเด็นต่างๆของงานวิจัย เพื่อช่วยให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Fuengfu, 2008 : online) โดยประชุมสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้บริหารที่มีความสามารถด้านการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 ท่าน กลุ่มผู้อำนวยการนิเทศติดตามวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีความสามารถความเชี่ยวชาญด้านการนิเทศครู จำนวน 3 ท่าน และครูผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านจัดกิจกรรมการสอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 ท่าน รวมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการพัฒนาเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก 1.1) เทคนิคการนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นเทคนิคการให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับพัฒนาคุณภาพครูที่มีระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในระดับมาก พบว่าก่อนได้รับการนิเทศมีการประยุกต์ใช้ระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.81 หลังจากได้รับการนิเทศแล้วมีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 4.67

เพิ่มขึ้น 0.86 1.2) เทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เป็นกระบวนการหนึ่งที่เสริมสร้างและพัฒนาครูเพื่อให้เกิดความรู้ เกิดทักษะและคุณลักษณะเฉพาะตัว ของการทำงานเมื่อได้รับการชี้แนะแล้วมีระดับการพัฒนาที่ค่าเฉลี่ย 3.65 ซึ่งก่อนได้รับการพัฒนามีค่าเฉลี่ยที่ 2.46 เพิ่มขึ้น 0.19 1.3) เทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน (Coaching and Mentoring Mixed Method) เป็นเทคนิคช่วยเหลือครูที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในระดับปานกลาง ก่อนได้รับการพัฒนาที่มีการประยุกต์ใช้ที่ค่าเฉลี่ย 3.15 หลังได้รับการพัฒนามีค่าเฉลี่ย 4.13 เพิ่มขึ้น 0.98 พบว่า ครูมีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพิ่มมากขึ้น และ โรงเรียนมีการพัฒนาขึ้นทุกองค์ประกอบ

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศ 2.1) ประสิทธิภาพการนิเทศแบบพี่เลี้ยง โรงเรียนขนาดเล็กเมื่อได้รับการนิเทศแบบพี่เลี้ยงแล้ว ครูทุกคนมีการพัฒนาขึ้น ก่อนได้รับการพัฒนาค่าเฉลี่ยที่ 3.81 หลังได้รับการพัฒนา ค่าเฉลี่ย 4.67 โดยพัฒนาเพิ่มขึ้นที่ค่าเฉลี่ย 0.86 ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการนิเทศแบบพี่เลี้ยง เหมาะสำหรับการพัฒนาครู โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับปฏิบัติการจัดการความรู้ในระดับมาก 2.2) ประสิทธิภาพเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะ โรงเรียนขนาดเล็กเมื่อได้รับการพัฒนาแล้วมีค่าเฉลี่ยที่ 3.65 ก่อนได้รับการพัฒนา ค่าเฉลี่ยที่ 2.46 เพิ่มขึ้น 0.19 เหมาะสำหรับครูที่มีระดับการปฏิบัติการจัดการความรู้ในระดับน้อย 2.3) ประสิทธิภาพเทคนิคการนิเทศแบบผสมผสาน ก่อนได้รับการพัฒนามีค่าเฉลี่ยที่ 3.17 หลังได้รับการพัฒนาแล้วมีค่าเฉลี่ยที่ 4.07 เพิ่มขึ้นที่ค่าเฉลี่ย 0.90 ผลจากการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูในระดับที่แตกต่างกันของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ทั้งระดับมาก ปานกลาง และระดับน้อย พบว่าค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ของครูอยู่ระดับมากทุกระดับ โดยภาพรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ทั้ง 3 ระดับ ทุกระดับมีค่าเฉลี่ยการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพิ่มมากขึ้น จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ว่า เพื่อพัฒนาเทคนิคการนิเทศและเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้พัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ผล

การพัฒนาเทคนิคการนิเทศครูให้มีความรู้และประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนที่มีระดับผลการปฏิบัติการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ที่แตกต่างกัน เมื่อได้รับการนิเทศด้วยเทคนิคการนิเทศที่พัฒนาอย่างมีคุณภาพ และมีการจัดกระบวนการนิเทศที่เหมาะสม ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กมีการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทลีย์ (Wheathley, 2001: 6-8) ที่เสนอว่าองค์กรต้องตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ จึงจะประสบผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ขององค์กร จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยของไทยและของต่างประเทศ จึงได้เทคนิคหรือรูปแบบการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ที่เหมาะสมและพัฒนาตามระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งระดับการประยุกต์ใช้และเทคนิคการนิเทศในการนิเทศครู เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนาเทคนิคการนิเทศครูให้มีความรู้และประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ดังกล่าว

2) ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า ครูโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับการนิเทศทั้ง 3 เทคนิค มีการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการสอน และมีผลการพัฒนาประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นทุกด้านทุกองค์ประกอบ ส่งผลให้ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการพัฒนาขึ้น ดังข้อค้นพบในงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ว่า เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของเทคนิคการนิเทศครู

ขั้นตอนที่ 6 การอภิปรายผลการวิจัย

เหตุที่ได้ผลการวิจัยเช่นนี้ เพราะว่าเทคนิคการนิเทศได้รับการพัฒนาและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Kullawanit, 2002: 1-4) เทคนิคการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและกระบวนการที่มุ่งเน้นให้ได้มาซึ่งคุณภาพของนักเรียน โดยที่การนิเทศการศึกษาเป็นการทำงานร่วมกับครู เพื่อให้ครูได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srisai, 2006 : 1-9) เทคนิคการนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมและขั้นตอนสำคัญอีกกระบวนการหนึ่ง ในการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการประกันคุณภาพในชั้นเรียน เทคนิคการนิเทศจะเป็นกระบวนการที่ทำทลายความสามารถของครู ให้มีความคิดเชิงนามธรรมสูงขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการมี

ประสิทธิภาพประสิทธิผลให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูซึ่งเป็นผู้สอนหลักในระบบโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

7.1.2 โรงเรียนขนาดเล็กควรได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาจากผู้นิเทศ หรือผู้ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

7.1.3 ผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคการนิเทศเป็นอย่างดี จึงจะทำให้การนิเทศประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

7.2 ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ

7.2.1 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับมาก ควรได้รับการนิเทศด้วยองค์ประกอบด้านการสร้างความรู้อย่างต่อเนื่อง

7.2.2 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับน้อย ควรได้รับการนิเทศองค์ประกอบด้านการแลกเปลี่ยนความรู้เพิ่มมากขึ้น

7.2.3 โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระดับการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ระดับปานกลาง ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริม การนิเทศองค์ประกอบด้านการนำความรู้ไปใช้ที่สำคัญ

7.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 ควรดำเนินการวิจัยเทคนิคการนิเทศครูเพื่อการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก

7.3.2 ควรดำเนินการวิจัยด้วยเทคนิคการนิเทศครูในการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่นๆ ของประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- เกษมสิงห์ เฟื่องฟู. (2551). *การสนทนากลุ่ม (Focus group)*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 มีนาคม 2560 จาก <http://www.gotoknow.org/posts/276719>
- บุษบา ปิยารมณ. (2548). *การดำเนินงานนิเทศด้านวิชาการของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปณิตา พันภัย. (2544). *การบริหารความรู้: แนวคิดและกรณีศึกษา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทุม ศรีวะโร. (2548). *การศึกษาทักษะการนิเทศของผู้นิเทศตามการรับรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลพระราชทาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2550). *ระบบการเรียนรู้ใหม่ไม่ให้พื้นวิกฤตแห่งยุคสมัย*. สำนักงานร่วมด้วยช่วยกัน 287/195 ซ.รามคำแหง21(นอศรี) แขวงทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310.
- พจน์ เจริญสันเทียะ. (2551). *การพัฒนาดัชนีคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วันทิพย์ สิ้นสูงสุด. (2549). *การใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ใฝ่เรียนรู้*. สำนักพิมพ์ช่วงศึกษาวิจัย 36/14 ถ.งามวงศ์วาน บางเขน จตุจักร กรุงเทพฯ 10900.
- วิลาวลัย มาคุ้ม. (2549). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สงบ อินทรมณ. (2552). *รูปแบบการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ของครูสภา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

- สมเพ็ญ กุลละวณิชย์. (2545). *การปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในของผู้นิเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตแก้วปราการ จังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัษศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. (2558). *ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารการศึกษา*. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 กลุ่มนโยบายและแผนการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. (2558). *ข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัด กลุ่มนโยบายและแผนการจัดการศึกษา*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *ชุดฝึกอบรมทางไกลบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐานเส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้ “ครูปฏิรูป” ตอนที่ 2 การเรียนรู้บูรณาการ: ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์
- แสน สมนึก. (2541). *การพัฒนารูปแบบการนิเทศทางไกลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาณดุฎิบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมณฑา บัวเฮงทรัพย์. (2546). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังฆมณฑล สุราษฎร์ธานี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2549). *หลักการนิเทศการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ศรีสะอาด. (02548). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. อัดสำเนา.
- House, T. Bell & Asthur, H. (2001). *Measuring and manage knowledge*. Boston: McGaw-Hill.

Margaret, J. Wheatley. (2001). *The real work of knowledge management*. Retrieved March 19, 2017 from www.margaretwheatley.com>articles.

Translated Thai References

- Charoensanthea, P. (2008). *The development of quality of work life indicators of the teachers in the northeastern part of Thailand*. Doctoral Degree Dissertation (Educational Administration). Nakhon Ratchasima: Faculty of Education, Vongchavalitkul University.
- Fuengfu, K. (2008). *Focus group*. Retrieved on March 20, 2017 from <http://www.gotoknow.org/posts/276719>
- Intaramanee, S. (2009). *The development format of school-sized primary school teachers according to working standard of Thailand teacher Council*. Doctoral Degree Dissertation (Educational Administration). Nakhon Ratchasima: Graduate School of Vongchavalitkul University.
- Kullawanit, S. (2002). *Supervisors' working according to supervising processes at secondary schools in Kaewprakan Area, Samutprakarn Province*. Master Project (Educational Administration). Bangkok: Graduate School of Srinakharinwirot University.
- Makhoom, W. (2006). *The development of instruction indicators of teachers in governmental schools affiliated with Ministry of Education*. Doctoral Degree Dissertation (Educational Administration). Bangkok: Graduate School of Srinakharinwirot University.
- Office of Basic Education Commission. (2003). *Small-sized school management*. Bangkok: Policy and Plan Department, Policy and Basic Educational Plan Office, Office of Basic Education Commission.
- Office of Basic Education Commission. (2004). *The exercises for education personnel on learning revision "teachers' revision" Part 2: Integrated learning: Teachers' revision strategies*. Bangkok: Usa Publisher.

- Piyarom, B. (2005). *The academic supervising procedures of non-formal education centers affiliated with Non-Formal Education Office, Eastern Region of Thailand*. Master Degree Dissertation, Educational Supervision and Development Program, Policy Management and Educational Leadership, Chulalongkorn University.
- Phonphai, P. (2001). *Knowledge management: Theory and case study*. Master Degree Dissertation of Public Administration (Public Policy). Bangkok: Graduate School of Chulalongkorn University.
- Primary Educational Service Area Nakhon Ratchasima Office 7. (2015). *Literacy system for educational administration*. Basic Information of Schools in Primary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima 7. Policy and Educational Management Department. Primary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima 7.
- Primary Educational Service Area Nakhon Ratchasima Office 7. (2015). *Literacy information of quality development of affiliated schools, policy and educational plan*. Primary Educational Service Area Office Nakhon Ratchasima 7.
- Puahengsap, S. (2003). *The relevant factors of teachers' satisfaction with in-school supervising about learner-centered instruction in Catholic private schools, Sungkhamontol Suratthani*. Master Degree Dissertation (Educational Administration). Graduate School of Srinakharinwirot University.
- Sinsungsood, W. (2006). *Learning implementation from practicing to form learning organization*. Chuangsuksawichai Publisher 36/14 Ngamwongwan Street, Badyaw, Chatuchak, Bangkok 10900.
- Somnuek, S. (1998). *The development of remote supervision to enhance the effectiveness supervising of primary school administrators*. Doctoral Degree Dissertation, Research and Development Program, Srinakharinwirot University.
- Srisa-ad, A. (2005). *Statistic for research*. Research and Education Development Department. Faculty of Education. Mahasarakam University. Copied.

- Srisai, S. (2006). *Educational supervision principals*. Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Sriwaro, P. (2005). *The study of the supervision of supervisors based on teachers' perception in royal-reward primary schools*. Master Degree Dissertation of Education, Educational Supervision and Curriculum Development Program, Policy Management and Educational Leadership Department, Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Wasi, P. (2007). *New learning processes in new era*. Hand-in-Hand Office 287/195 Soi Ramkhumhang 21 (Norsri), Thonglang Sub-district, Wangthonglang District, Bangkok.

ผู้เขียน

ดร. อุไค พลแก้ว

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เลขที่ 64 หมู่ 13 ต. โนนตูม อ. ชุมพวง จ.นครราชสีมา 30270

โทรศัพท์ 084-474-6591 อีเมล Udai.pk57@gmail.com

Author

Udai Polkaew, Ph.D.

Educational Administration Program, Faculty of Education

Vongchavalitkul University 64 Moo 13 Nonthoom Sub-district, Chum Phuang District,

Nakhon Ratchasima Province Tel: 084-474-6591 E-mail: Udai.pk57@gmail.com